

מערך שיעור

היישוב שלי - סיפור של מקום - השכונה שלי

עוגני השיעור

שכבת גיל: כיתה ג'

ציר מוביל: היישוב שלי כדרך להבנת הזהות המקומית

רעיון מרכזי: היישוב שלי כדרך להבנת הזהות המקומית והחיבור לסיפור ההתיישבות הציונית בארץ ישראל

נושא: היישוב שלי - סיפור של מקום - היסטוריה וזהות מקומית

מיומנויות:

1. אוריינות לשונית
2. חשיבה יצירתית
3. מודעות עצמית

ערכים וסוגיות לדיון:

כיבוד ערכי המורשת והתרבות
אהבת הדעת וחדוות הלמידה
תחושת הקשר והשייכות למדינת ישראל
בין-תחומיות: ספרות, אומנות, גאוגרפיה

מערך השיעור

פתיחה

מטרות: לפתח מודעות סביבתית וזהות מקומית.
להכיר את המושג "שכונה" ואת מושגי היסוד בשיר.
להפעיל את הזיכרון האישי של התלמיד

מה צריך?

מילות השיר
(נספח 1)
דף עבודה (נספח 2)
לוח, טושים

מה עושים?

1. קוראים את השיר: השכונה שלי, הלב שלי (נספח 1)
2. מסבירים את המילים הקשות: תולדות, עירייה, רגשות, מקיפה, תקופה.
3. מחלקים דף וכל תלמיד כותב עליו את שם הרחוב שלו (נספח 2)

למידה פעילה

מטרות: להבין את מקורות שמות הרחובות .

לפתח כישורי שאילת שאלות וחקר אישי .

לעורר סקרנות על המרחב הקרוב.

מה עושים?

1. התלמידים מנסים לשער מה משמעות שם הרחוב שלהם מתוך הקבוצות:
המורה מציג טבלה שבה כתוב: סוג השם / דוגמה לשמות רחובות / למה בחרו בשם הזה? (דוגמאות והסברים בנספח 3)
2. ממלאים את הטבלה לפי שמות רחובות התלמידים ומסבירים את משמעותם.
3. עונים על השאלות על השיר בדף העבודה. (נספח 4)
4. מפזרים בכיתה כרטיסיות עם שאלות על השכונה (נספח 5).
- התלמידים עוברים ועונים על השאלות שהם יודעים.
5. בוחנים על אילו שאלות הם ידעו לענות ועל אילו לא. על השאלות שלא ידעו לענות יבררו ויענו עליהן בבית, וישתפו בשיעור הבא.

מה צריך?

טבלת מיון, כרטיסיות שאלות, עפרונות, דפי עבודה
(ראה נספחים)

עיבוד וסיכום

מטרה: להעמיק את הלמידה באמצעות למידת עמיתים

מה עושים?

- תערוכה של שמות הרחובות שהתלמידים כתבו.
- צובעים כל שם של רחוב לפי המשמעות
(למשל: שמות של אנשים - כחול, שמות מהטבע - ירוק).

מה צריך?

דף סיכום אישי
להצגת תוצרים
קבוצתיים (נספחים)

המטרה:

הרחבת הלמידה לסביבה האישית של התלמיד ולפתח יכולת הסקת מסקנות וזיקה אישית למקום.

1. חפשו ברחוב שלכם שלט עם שם מעניין (ליד בניין או בית פרטי). צלמו או כתבו על מה

שראיתם.

2. כתבו במחברת: מה שם הרחוב? מדוע לדעתכם קראו לו כך?

3. האם הייתם רוצים להחליף את שם הרחוב? אם כן – לאיזה שם?

• בשיעור הבא אוספים את המידע מהתלמידים ומשתפים במליאה.

צידה לדרך (נספחים)

נספח 1: השכונה שלי, הלב שלי

נספח 2: שם הרחוב שלי

נספח 3: דוגמאות והסברים

נספח 4: דף עבודה – השכונה שלי

נספח 5 כרטיסיות – השכונה שלי

השכונה שלי, הלב שלי

בשכונה שלי יש רחובות ,
מלאים בספורים וברגשות
כאן גרים ילדים וגם אני ,
הולה תמיד בחיה בשביל אל הבית שלי.

רחוב "הגשר", רחוב "הסביון",
וגם "התקנה" ו"דוד בן גוריון".
כל שם נבחר אחרי חשיבה מקיפה ,
לפעמים על איש, לפעמים על תקופה .

השמות נקבעים על ידי העיריה ,
עם ועדה מיוחדת שמיעצת עבודה.
כדי שהילדים והילדות
ילמדו מן השם את המשמעות והתולדות .

יש רחובות על שם גבורים ,
ויש על שם ערים ונהרות זורמים .
אבל יש רחוב אחד מיוחד שאני הכי אוהב –
זה שאני גר בו, והוא קרוב מאוד ללב .

כל יציאה, כל פנה, וכל שביל ממלאים אותי בשמחה ,
מזכירים לי מה זה בית ומה זו משפחה .
וכשאני הולה ברחוב שלי בשקט או בשיר ,
אני יודע – זה הרחוב שלי שאני אותו מכיר.

השְׁכוּנָה שְׁלִי

השְׁכוּנָה שְׁלִי, הַלֵּב שְׁלִי

בְּשִׁכוּנָה שְׁלִי יֵשׁ רְחוּבוֹת,
מְלָאִים בְּסִפּוּרִים וּבִרְגִשׁוֹת
כָּאֵן גָּרִים יְלָדִים וְגַם אֲנִי,
הוֹלֵךְ תְּמִיד בְּחִיּוֹךְ בְּשִׁבִּיל אֶל הַבַּיִת שְׁלִי.

רְחוֹב "הַגֶּשֶׁר", רְחוֹב "הַסְּבִיוֹן",
וְגַם "הַתְּקוּהָ" וְ"דָוִד בֶּן גּוֹרִיוֹן".
כָּל שֵׁם נִבְחַר אַחֲרֵי חֲשִׁיבָה מְקִיפָה,
לְפַעֲמִים עַל אִישׁ, לְפַעֲמִים עַל תְּקוּפָה.

הַשְּׁמוֹת נִקְבְּעִים עַל יְדֵי הָעִירִיָּה,
עִם וַעֲדָה מִיְּחָדָת שְׁמִיעָצָת עֲבוּרָה.
כְּדֵי שֶׁהַיְלָדִים וְהַיְלָדוֹת
יִלְמְדוּ מִן הַשֵּׁם אֶת הַמְּשָׁמְעוֹת וְהַתּוֹלְדוֹת.

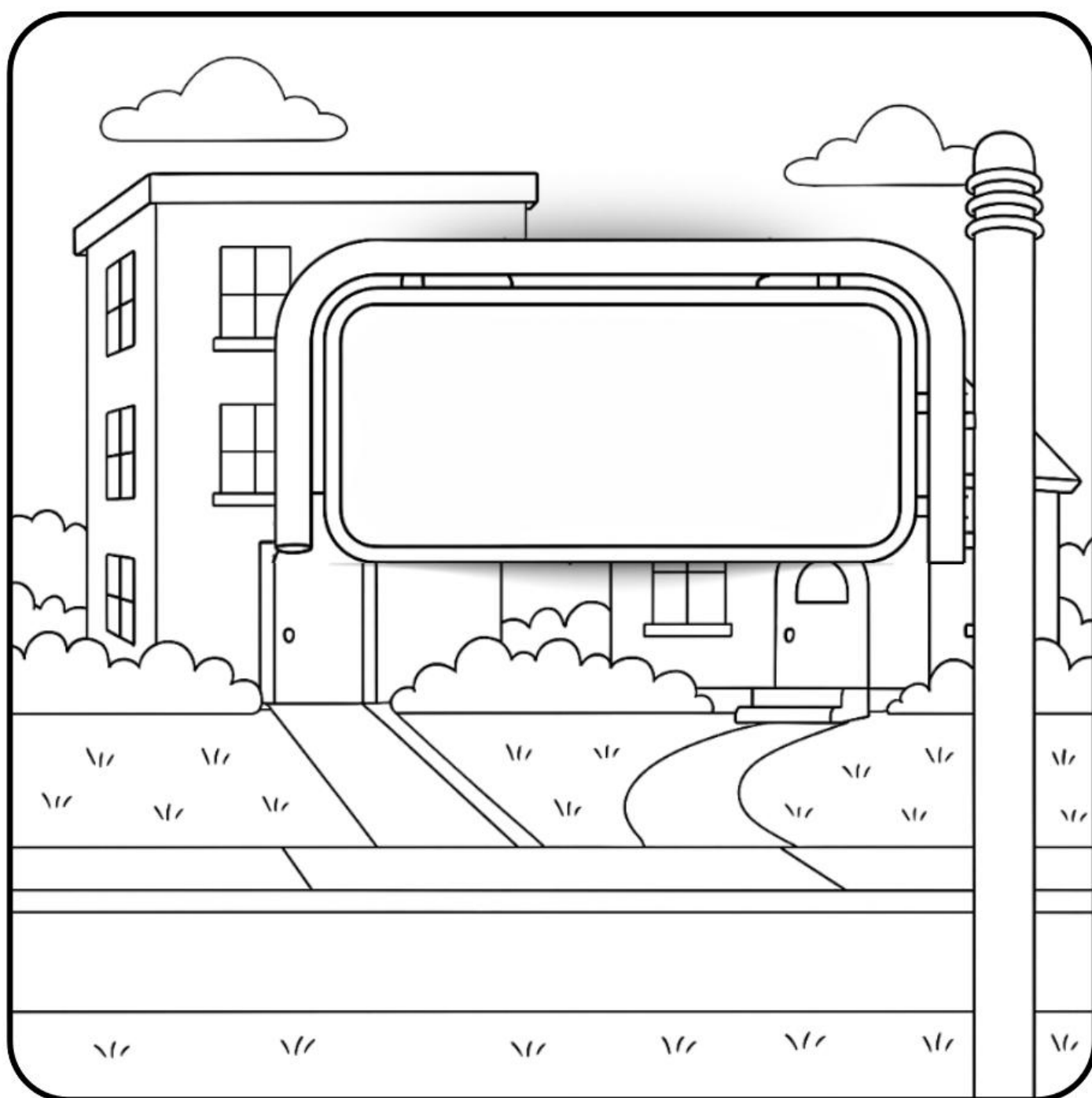
יֵשׁ רְחוּבוֹת עַל שֵׁם גְּבוּרִים,
וְיֵשׁ עַל שֵׁם עָרִים וְנִהְרֹת זֹרְמִים.
אֲבָל יֵשׁ רְחוֹב אֶחָד מִיְּחָד שְׁאֲנִי הֵכִי אוֹהֵב –
זֶה שְׁאֲנִי גֵר בּוֹ, וְהוּא קָרוֹב מְאוֹד לִלֵּב.

כָּל עֵץ, כָּל פֶּנֶה, וְכָל שִׁבִּיל מִמְּלָאִים אוֹתִי בְּשִׁמְחָה,
מְזַכְּרִים לִי מָה זֶה בֵּית וּמָה זֶה מְשִׁפָּחָה.
וְכִשְׁאֲנִי הוֹלֵךְ בִּרְחוֹב שְׁלִי בְּשִׁקָּט אוֹ בְּשִׁיר,
אֲנִי יוֹדֵעַ – זֶה הַרְחוֹב שְׁלִי שְׁאֲנִי אוֹתוֹ מְכִיר.

שם: _____

תאריך: _____

שם הרחוב שלי

סוג השם	דוגמה לשמות רחובות	למה בחרו בשם הזה?
שמות של אנשים	בן-גוריון, הרצל, גולדה מאיר	כדי לזכור אנשים חשובים שהשפיעו על המדינה
שמות של ערכים	השלום, האחדות, התקווה	כדי לעודד ערכים טובים ותחושת שייכות
שמות של מקומות	ירושלים, אילת, גוש עציון	כדי לחבר אותנו לערים ולאתרים בישראל
שמות מהטבע	הדקל, הזית, הנרקיס	כדי ליצור אווירה נעימה, ירוקה ורגועה
שמות של תקופות	העלייה הראשונה, כ"ט בנובמבר	לזכור אירועים חשובים בהיסטוריה של העם
שמות של מקצועות	הנפח, הסופר, האורג	להזכיר עבודות ומקצועות שהיו פעם נפוצים
שמות מהתנ"ך	רות, דוד המלך, שמשון	חיבור למסורת ולסיפורים מהתנ"ך
שמות עם רגש	האור, השחר, החזון	שמות שנותנים תחושה של חלום, תקווה ודמיון
שמות בין-לאומיים	ווינגטון, לינקולן	לכבוד קשרים עם עמים אחרים

נספח 4: דף עבודה – השכונה שלי

- מה מתאר הדובר בשיר לגבי הרחוב שבו הוא גר ?
- כיצד נקבעים שמות הרחובות לפי השיר ?
- מה מרגיש הדובר כשהוא הולך ברחוב שלו ?
- מה פירוש המילה "תולדות" ?
- איזו מילה מסתתרת במילה "עירייה" ? מה אפשר ללמוד על העירייה מהשיר ?
- מצא מילה שמתחרזת עם "שיר".
- כתוב שם של רחוב מהשיר – והסבר מה לדעתך משמעותו.
- מדוע לדעתך חשוב שהרחובות ייקראו על שם ערכים, גיבורים או תקופות ?
- איזה שם לרחוב גורם לך להרגיש גאווה או שמחה? ולמה ?
- אם היית יכול לבחור שם לרחוב חדש – מה היה שמו ולמה?

הַשְׂכֻּנָּה שְׁלִי

שם: _____

תאריך: _____

הוראה: השיבו על השאלות הבאות

מה מתאר הדובר בשיר לגבי הרחוב שבו הוא גר?

כיצד נקבעים שמות הרחובות לפי השיר?

מה מרגיש הדובר כשהוא הולך ברחוב שלו?

מה פירוש המילה "תולדות"?

איזו מילה מסתתרת במילה "עירייה"? מה אפשר ללמוד על העירייה מהשיר?

מצא מילה שמתחרזת עם "שיר".

כתוב שם של רחוב מהשיר – והסבר מה לדעתך משמעותו.

מדוע לדעתך חשוב שהרחובות ייקראו על שם ערכים, גיבורים או תקופות?

איזה שם לרחוב גורם לך להרגיש גאווה או שמחה? ולמה?

אם היית יכול לבחור שם לרחוב חדש – מה היה שמו ולמה?

מה שם השכונה שלכם?

אילו רחובות מעניינים יש בשכונה?

(מקומות, שמות מיוחדים, סיפורים)

מה אתם יודעים על

השכונה שלכם?

(מתי נבנתה? למה קראו לה כך? מי גר בה?)

מה אתם הכי אוהבים

בשכונה שלכם?